

OKRUGLI STO

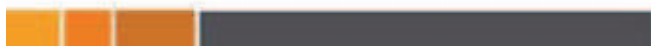
SRBIJA I REFORMISANJE INSTITUTA ODGOVORNOSTI

7. novembar 2025.

10-17 sati

8

Institut društvenih nauka, Centar za pravna istraživanja, Beograd
Advokatska komora Vojvodine, Novi Sad

Edicija
KNJIGE SAŽETAKA

Urednik

Dr Hajrija Mujović

Programski odbor

Dr Hajrija Mujović

Dr Marta Sjeničić

Dr Ranko Sovilj

Dr Sanja Zlatanović

Organizacioni odbor

Dr Marko Milenković

Dr Sofija Nikolić Popadić

Anđelija Stevanović

Aleksandra Bjeljac

Ivana Stjelja

Nataša Jevtić

SRBIJA I REFORMISANJE INSTITUTA ODGOVORNOSTI

8

OKRUGLI STO

7. novembar 2025, Beograd

KNJIGA SAŽETAKA

Advokatska komora Vojvodine
Glasnik AKV
Novi Sad

Institut društvenih nauka
Centar za pravna istraživanja
Beograd

*Ranko Sovilj**

DRUŠTVENA ODGOVORNOST KOMPANIJA U OČUVANJU JAVNOG ZDRAVLJA

Tokom prethodnih decenija zabeležen je porast interesovanja javnosti za društvena i ekološka pitanja, što je rezultiralo pojačanim pritiskom na kompanije da usklade svoje poslovanje s očekivanjima različitih zainteresovanih strana (stejkholderi – stakeholders), uključujući regulatorna tela, investitore, potrošače, kao i širu društvenu zajednicu. Društveno odgovorno poslovanje predstavlja koncept koji je prepoznat kao sastavni deo održivog ekonomskog razvoja, a koji podrazumeva svest o promenjenoj ulozi i značaju poslovnog sektora u savremenom svetu. Ujedno, ovaj koncept podrazumeva odgovornost kako u pogledu uticaja na društvo i životnu sredinu, tako i u domenu etičkog i transparentnog poslovanja kompanija. Zapravo, društvena odgovornost pretpostavlja dobrovoljno uključivanje kompanija u poslovne aktivnosti koje imaju za cilj ostvarivanje društvene dobrobiti, osim primarnog cilja, odnosno maksimiziranja profita. Uglavnom je angažovanje kompanija u domenu društveno odgovornog poslovanja zasnovano na dobrovoljnoj

* Doktor pravnih nauka, viši naučni saradnik Instituta društvenih nauka u Beogradu, Centar za pravna istraživanja, soviljpeca@gmail.com

osnovi, dok su države širom sveta ostavljale slobodu kompanijama o načinu i intenzitetu angažovanja i posvećenosti društveno odgovornom poslovanju. Međutim, praksa pokazuje da i najmanji oblici pravnog regulisanja povećavaju šanse da se principi društveno odgovornog poslovanja primenjuju. Stoga se nameće pitanje da li je društveno odgovorna kompanija ona kompanija koja poštuje važeće pravne norme. Prema liberalnoj teoriji, društveno odgovorna kompanija je ona koja je pravno odgovorna, tj. poštuje legitiman nacionalni pravni poredak, uključujući i dostignute standarde ljudskih prava u zemlji obavljanja poslovne delatnosti (Vasiljević, 2007, 56). U literaturi postoje shvatanja da osim pravnog i ekonomskog (sticanje profita) društveno odgovornom poslovanju kompanije prethodi moralni imperativ koji društvo postavlja kompanijama, što se može odraziti na zadovoljenje potreba potrošača i korisnika usluga, poslovnu reputaciju i prestiž kompanije.

Odnos korporativne društvene odgovornosti i javnog zdravlja posebno je izražen u sektorima zdravstva, farmaceutske, prehrambene i duvanske industrije, gde korporativne politike mogu imati neposredan uticaj na javno zdravlje. Uticaj na javno zdravlje u kontekstu društvene odgovornosti kompanija odnosi se na načine na koje poslovne aktivnosti kompanija utiču na zdravstvene ishode na individualnom nivou, kao i na nivou zajednice. To uključuje poboljšanje zdravstvene infrastrukture, pristup zdravstvenim uslugama (npr. pružanje nege, pružanje dijagnostičkih usluga), zaštitu životne sredine, kao i poslovne prakse koje smanjuju rizike po javno zdravlje. Kompanije koje integrišu mere i politike javnozdravstvene zaštite u svoje strategije poslovanja doprinose dugoročnoj dobrobiti i društvenom blagostanju.

Pojava pandemije Covida-19 usmerila je dodatnu pažnju međunarodne zajednice na mere očuvanja javnog zdravlja, istovremeno ukazujući na značajne posledice koje ovakvi vanredni događaji mogu prozrokovati poslovnim aktivnostima kompanija, kao i praksama u domenu javnozdravstvene zaštite. Uslovi izazvani pandemijom ubrzali su potrebu za integriranjem korporativne društvene odgovornosti u strateško planiranje privrednih subjekata, ne samo s ciljem unapređenja korporativnog ugleda, već i da bi osigurale stabilnost i otpornost poslovanja u vremenima krize. Kao odgovor na posledice pandemije, brojne kompanije usmerile su svoje aktivnosti u okviru društvene odgovornosti na pružanje podrške, uključujući pomoć zaposlenima i ugroženim kategorijama stanovništva, te jačanju zdravstvene infrastrukture. Istovremeno, ovaj period obeležile su promene u percepciji i ponašanju potrošača i korisnika usluga, koji su favorizovali one kompanije koje su društvenu odgovornost demonstrirale kroz konkretne poslovne aktivnosti i inicijative. Sledstveno tome, čak i oni privredni sektori, poput finansijskog i tehnološkog sektora, koji su ređe angažovani u preduzimanju mera prevencije i očuvanja javnog zdravlja, sprovodili su aktivnosti i inicijative usmerene na podršku javnog zdravlja i oporavak od pandemije (M. Guillen-Godoy, D. Peralta-Gamboa & E. Guillen-Godoy, 2025, 16).

Rastuća integracija društvene odgovornosti kompanija u očuvanju javnog zdravlja pokazuje promenu paradigme u korporativnoj odgovornosti, posebno u postpandemijskom periodu, gde se od kompanija sve više očekuje da preuzmu proaktivnu ulogu u rešavanju izazova javnog zdravlja. Usklađivanje društvene odgovornosti kompanija sa ciljevima globalne

održivosti ističe potrebu za interdisciplinarnim istraživanjem, povezivanjem poslovne etike, politike javnog zdravlja i nauke o životnoj sredini. Ova promena dodatno podstiče značaj društvene odgovornosti kompanija u rešavanju društvenih determinanti zdravlja, uključujući, između ostalog, pristup zdravstvenoj zaštiti, očuvanje ekološke održivosti, te unapređenje uslova rada i opšteg blagostanja zaposlenih.

U uslovima globalizacije i sve izraženije kontrole od strane regulatornih tela i potrošača, kompanije se suočavaju sa pojačanim pritiscima da dokažu svoju posvećenost principima društvene odgovornosti i održivog razvoja. Usvajanje i sprovođenje delotvornih inicijativa u prevenciji javnog zdravlja zahteva sveobuhvatan pristup od strane kompanija, a koji uzima u razmatranje pravni, regulatorni, ekonomski, društveni, etički, zdravstveni i ekološki uticaj njihovog poslovanja. Stoga bi kompanije trebalo da usmere svoje delovanje na integrisanje inicijativa društvene odgovornosti u unapređenju javnog zdravlja u svoje poslovne strategije, obezbeđujući da preduzete aktivnosti prevazilaze promotivne ili marketinške aktivnosti. Takođe, neophodno je da kompanije kontinuirano sprovode evaluaciju uticaja svojih poslovnih aktivnosti na javno zdravlje, te shodno dobijenim nalazima prilagođavaju svoje strategije. Procena rezultata i transparentno izveštavanje su ključni činioci kako bi se obezbedilo da poslovne prakse koriste kompanijama, unapređujući javno zdravlje i društveno blagostanje.

Ključne reči: kompanijsko pravo, korporativno upravljanje, društveno odgovorno poslovanje, stejkholderi, javno zdravlje

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

347(048)

ОКРУГЛИ сто Србија и реформисање института одговорности (8 ; 2025 ; Београд)

Књига сажетака / Округли сто Србија и реформисање института одговорности 8,
7. новембар 2025, Београд ; [уредник Хајрија Мујовић]. - Београд : Институт друштвених
наука, Центар за правна истраживања ; Нови Сад : Адвокатска комора Војводине, Гласник
АКВ, 2025 (Нови Сад : Offset print). - 52, 49 str. ; 17 cm. - (Едиција Књиге сажетака /
Институт друштвених наука, Центар за правна истраживања, Београд)

Приштампан језички истоветан текст штампан лат. - Тираж 30.

ISBN 978-86-905844-5-1

а) Грађанско право - Апстракти

COBISS.SR-ID 178059785